

HRVATSKA RIJEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donajanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 saviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi srijedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti reduku. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Javni krivotvoritelji, tuđinski plaćenici na poslu.

Glasi do tepepenog kruhorborca, mešetara, političara garancija i legija, glasi izsluženog magjarona i ostalih Rauchovih plaćenika te ciele njihove vriedne družine u Zagrebu, u svom broju od 10. o. m. j., donosi puna četiri stupca na odgovor predlogu Don Ive Prodana i dvojice nas, njegovih drugova.

Što se mene tiče, ja sam davno već obračunao sa tim kukavčijima, koji bilo po porodu, pasmini, ili po uzgoju ne mogu u našem narodu biti nego tuđinski sluga i mešetari; ja sam davno došao da spoznaje, da oni mogu po svojoj naravi biti sve a samo ne otačbenici u zemlji podložnoj, razdvojenoj, izrabljivanoj kao što je naša Hrvatska. Jer što im možemo dati mi nesretni Hrvati, osim muke, patnje i progona radi naše pravedne stvari, koja zahtjeva velikih, neprestanih žrtava?

U istinu ništa osim zahvalnosti, a ta je njima prekukavna, Njima se hoće novca, novca i opet novca i uvijek novca. Novac im je u krvi ima već, što se zna, kojih pet tisuća godina. Njima je novac sve, a mi smo siromasi; nagradjivat ih novcem ne možemo. Da imamo novca bili bi nam dobri oruđe, a ovako služe onima, koji im mogu platiti. Azevi u Hrvatskoj ne mogu, ne smiju, po naravi svojoj, služiti nego vlastodržcima, koji ih mogu skupo plaćati.

Azevi služe obično potajno — na način, koji sam ja, i ne znajući za ruskoga Azefa, opisao njeki dan kao pravo prokletstvo za narod.

Potajan način ubijanja naroda — pisao sam u ovom istom listu — povjerava se od vlastodržaca prepedrenim zlotvorima, koji često slove kao otačbenici i veoma su skupo plaćeni. Ovaj način postaje tako za narod pravo prokletstvo, užasna bolest, pijanstvo duševno, proti kojemu se teško boriti, jer svi oni koji su zapati u pandže takvog kojeg trovatelja, sami se napinju da ostanu plienom užasne bolesti. Ovakovi ne vide da su igračka u rukama plaćenika i najotrovnije oružje proti sebi, proti narodu, proti domovini, za koju bi oni dali inače posve pripravno sebe i sve svoje.

Da ovi plaćeni zlotvori, inače razvikani otačbenici (bez otačbine po pasmini svojoj), dodju do cilja za koji su unajmljeni kao mešetari, ne treba nego da učine te se narodne sile upuste u međusobnu borbu, kad bi trebalo da su sve ili barem ogromna većina njih, upravljene prema vanjskom neprijatelju, koji hoće da skući ciele narod pod svoju vlast. Te sile se međusobnom borbom izjednačuju, postaju nemoćne i narod je kao mrtav bez odpora proti vanjskom neprijatelju.

U današnjem času, kad se radi o koži hrvatskog naroda može bit za sva vremena, magjarski i austrijski vlastodržci mogu dati i milijona onim zlotvorima, koji su kadri dovesti sve sile našeg naroda do posvećane nemoći, jer kad se oni mogu za istu svrhu upustiti u ogromne troškove na vojsku i kad daju Turčinu na stotine miliona u gotovom i trgovini, za što oni ne bi kojom šakom zlata naplatiti rabotu svojih mešetara u našem narodu.

Što je koji kukavni premještaj, koja nagrada, koja škola, koje imenovanje, koji namještaj, koje promaknuće prema cieni koju primaju oni, koji, kao Azevi, čine da sam narod hrli u svoju propast?

A da su kukavčiji plaćeni za to što sve moguće rade da naš narod sam, kao pijan, u propast hrli, najbolje se vidi po veselju, koji kazuju austrijske i magjarsko-rauchove novine, kad javljaju da su Frankovi plaćenici samo „pro forma“ prisustvovali našem razgovoru u Zagrebu. Nu da nisu oni *k nami došli samo „pro forma“ nego i kao „špiuni“, dokazao sam u ovom listu na 10. o. m. t. j. onog istog dana kad su oni u Zagrebu javno pružili dokaz, da su krivotvoritelji, tuđinski plaćenici i za to trovatelji naroda!

Sasvim da sam znao da su ti zlotvori plaćene Rauchove sluga, opet nisam mogao očekivati, da će javno krivotvoriti spis, koji je slučajno baš u originalu kod mene ostao, a koji su skoro svi učestnici prepisali, i koji sam upravo dao Frankovim odaslanicima na prepis.

Taj spis ili predlog nas trojice glasi:

I. Sve stranke hrvatske izjavljuju se složne n državopravnoj borbi za ujedinjenje Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre, Bosne i Hercegovine te slovenskih zemalja u jedno samostalno hrvatsko državno tjeło.

U tu svrhu da se postigne sudjelovanje svih drugih stranaka pripravne su, uz prizdržaj hrvatskog državnog obilježja prema vani, doći im u susret, glede njihovih posebnih želja do skrajnjih granica. Poimence pripravne su zajamčiti:

1. Srbima i Muslimanima kulturnu i crkvenu autonomiju u svim pokrajinam Hrvatske.

2. Ravnopravnost ćirilice sa latinicom.

3. Slobodnu uporabu srbske zastave uz državnu hrvatsku.

II. Sve stranke pak, prema gornjem cilju, odlučuju, da će njihovi zastupnici, odnosno predstavnici Bosne i Hercegovine, učestvovati skupnom sastanku, koji se ima čim prije sazvati po naročitom odboru, u koji će svaka stranka imenovati svog odaslanika.

III. Ovaj odbor do obće skupštine upravlja spomenutom zajedničkom političkom akcijom do obdržavanja obćeg sastanka, koji tada preuzimlje razpravlanje i rješavanje svih zajedničkih domovinskih posala.

Ovako doslovce glasio je i glasi naš predlog. Isti je bio pročitan i, kako rekoh, predan na prepis Rauchovim odaslanicima. Kažem Rauchovim, jer su oni to u istinu bili, kako sam u ovom listu dokazao u članku od 10. o. m.: „Deset veljače.“

Ovaj predlog, kao i tok razgovora, imao je biti i ostati, po zaključku svih prisutnih, povjerljive naravi, jer je bio dan i primljen kao podloga, na kojoj bi se mogle sve stranke sporazumiti.

Rauchovi sluga nisu se držali ni ćovještva, ni pristojnosti, ni poštenja, ni ugljavljene rieči, a novine austrijske i magjarske vlade se odmah pohvalile da je svrha našeg sastanka osujećena, jer da si „čisti starčevićanci“ nisu dali začepiti usta. To su javili odmah glasilu vlade u Zadru i Zagrebu. Nu to je plaćenicom bilo malo, oni moraju pogaziti svaki stid, oni moraju posje svega još da se služe krivotvorenjem, javnim krivotvorenjem, samo da mogu za svoju kukavnu Judinu u plaću trovati narod.

Oni naš predlog ovako krivotvore: u prvoj točki izostavljaju: „hrvatskoje“; a u podtočki 3: „uz državnu hrvatsku“; u III. izostavljaju „obćeg“ a umecu „većeg“, i napokon izostavljaju „domovinskih“.

Sada ja molim čitatelja neka pročita predlog izostavljajuć ono i onako što su i kako su Frankovci izostavili u po njima objelodanjenom, krivotvorenom predlogu — to je ono što je u ovdje objelodanjenom predlogu krupno štampano — i odmah hće uvidjeti svu nizost, podlost, kukavičlugh tih gnjusnih, dodkupljenih storova.

Jer što oni hoće tim krivotvorenjem da postignu? Što su htjeli oni u obće postignuti sa četiri pune stranice praznih rieči, koje su oni mogli nanizati samo na temelju javno učinjenog krivotvorenja?

Jasno je. Htjeli su cieleim svojim djelovanjem u ovom poslu poslužiti svojim gospodarima, a uzput su htjeli na temelju krivotvorenja zavesti svoje lahkovjerne, kako su Don Ivan Prodan i ostali pravaši iz Dalmacije postali izdajice Hrvatske i slično, a samo oni, Rauchovi sluga, Azevi Hrvatske, bez kapi krvi hrvatske u sebi, da su hrvatski otačbenici, koji da čuvaju „ideju čistoga hrvatsva“.

Ideju čuvaju, jest, ali jedna bi bila ta ideja u djelu, jedno hrvatsvo, kad bi dočekalo

da ga čuva i to proti Hrvatima jedan doklatareni mešetar, koji žive i bogati se od politiziranja u Hrvatskoj kao što bi živio i bogatio se od bilo kojeg drugog unosnijega posla ma gdje god to bilo moguće i na bilo koji mu dragi, pa i najsratomniji način.

Sratomnijeg načina od ovakovog javnog krivotvorenja teško je i pomisliti. Nu ni to krivotvorenje plaćenicom nije bilo dostatno, njima se hjeło na temelju njega trovati narod naš, rušiti njegove redove, ciepati narodne sile kao što su to i do sada činili.

Ali ovaj pokušaj, ovako gnjusnan, javan, očit, razumljiv, mora im biti zadnji. Oni moraju već doigrati, ako u našem narodu imade razbora makar malo više od obćine i ubitačne stoljetne prostodušnosti njegove.

O stvari govorit ću još, ovo je samo koliko je dostatno da iztaknem bezsranno i plaćeničko krivotvorenje Rauchovih sluga, koji se za porugu narodu našem prozvaše „starčevićem hrvatskom čistom strankom prava“.

Dr. M. D.

Parlamentarno izvješće.

Beč, 11. veljače.

Poslie svega onoga, što sam vam na brzu ruku javio o parlamentarnom položaju, bili su nadošli zblijda dani svakojakih eksperimenata. Ministar predsjednik Bienerth znio je kroz te dane, da skalupi novo ministarstvo, pa je imao pune ruke posla, a i dosta trke. Čas u audienciji, čas kod ovog ili onog poglavice raznih njemačkih, ćeskkih i poljskih stranaka, bio je u neprestanoj vrpnji, dok se napokon nije odvažio na sastav ministarstva, koje da će biti nad strankama i koje da će jedino voditi pose u interesu države.

U toj nakani skalupio je novi kabinet ovako: predsjedništvo: barun Bienerth, unutarnje poslove: barun Hardt, financije: vitez Bilinski, pravosuđe: Dr. Hoehenberger, bogostvoje i nastavu: grof Stürgkh, željeznice: odjel. predstojnik Wrba, trgovinu: Dr. Weiskirchner, zemaljsku obranu: general Georgi, javne radnje: dvorski savjet. Ritt, poljodjelstvo: prof. Braf. Njemačkim nacionalnim ministrom određen je Dr. Schreiner, ćeskim Dr. Začek, a za Galiciju vitez Abrahamowicz.

Po novinam se razabire, koliko je muke stajalo Bienertha, dok je ova imena složio oko sebe, a koliko će ga pak muke stajati, da ih složne uzdrži unaprieda, to će se vidjeti u ne-dalekoj budućnosti. Znade se za izvjestno, da je prof. Braf odklanjao primiti se listnice na što ga je jedva jedvice sklonuo ćeski namjestnik grof Coudenhove. Za listnicu pravosuđja takođerj bijaše teško naći ćovjeka. Bila je ponudjena članu gospođske kuće Dru Grabmayru, ali ju ovaj ne htjede nikako primiti.

Bienerth je bio za to u groznoj nepirlici. Grof Stürgkh mu na to preporučil Dra Hoehenbergera poznata kao vriedna pravnik. Za javne radnje nije bilo takođerj lako naći podesna ćovjeka, pa se našao napokon dvor. savjetnik Ritt, šef odjela „za mostove i putove“ na namjestništvu u Inomostu. Obće je mnjenje, da je ovaj izbor uzledio nastojanjem ili uplivom kršćano-socijala.

Kad će se ovo novo ministarstvo prikazati parlamentu, to se još ne zna, jer Bienerth ne će da objavi, kad misli opet pozvati zastupnike. Nije to htio kazati niti samome predsjedniku eksekutivnog odbora njemačkih liberalnih stranaka Dru Sylvesteru. Sva je prilika, da će počekat malo, dok vidi, kako će se poneti stranke i vodje stranaka kod svojih izbornika. Po sebi se razumije, da je najpreća stvar za Bienertha ćesko-njemački spor. Njemačke stranke u obće ne susrećaju nove kabinet s veseljem, a ćeske pak kao da misle dočekat ga odlučnom oporbom, jer hoće da vladu ubiede, kako je nemoguć obstanak jednome ministarstvu, iz kojega su izlućeni ćesi, jer ovi ne smatraju prof. Brafa svojim narodnim predstavnikom u kabinetu.

Medjutu jutros je amo stigao Dr. Začek iz Praga, te je bio kod Bienertha. Govori se, da je postigao savez ćeskog sabora. To je bio

jedan od ćeskkih uvjeta za napušćaj obstrukcije. Treba još da se vlada izjavi u pitanju jezika na pošćama u ćeskoj, i to povoljno za ćehe, jer inaće ovi ne će popustiti, a onda sve nade i kombinacije Bienerthove od sebe padaju. Ne bi ostajao nego razpust carevinskog vieća i uporaba § 14. Ali do toga su prilicno teški puti u obćem i onako zamršenom položaju. Svakako mora da je na ćehe vrlo zlo djelovala okolnost, što je izmedj odstupjelih ministara, koji su bili odlikovani, odlikovan i odjelni šef Dr. Mataja, koji je svojom poznatom izvjavom izazvao svu onu gungulu u parlamentu, radi koje je ovaj zatvoren.

Jugoslavenski zastupnici mrgode se, što su u kabinet uzeta dva Niemca iz Šćajerske t. j. Stürgkh i Hoehenberger; kod južni Slaveni nemaju nijednog svog predstavnika, i ako se o tome toliko govorilo i pisalo u posljednje doba. Kod uvidjavljivih elemenata ipak prevladuje uvjerenje, da je „jugoslavenski“ ministar jedna od obićnih meća i varka austrijske vlade, koji i kad bi postojao, opet ne bi ništa brojio. Samo naivnici mogu do toga držati, a za Hrvate pak to bi pitanje moglo više da urodi zlim nego li dobrim posljedicama.

Poljaci su zadovoljni s novim kabinetom, u koliko je u nj ušao Dr. Bilinski. Ima po gdje koji nezadovoljnik, ali u obće Poljaci su i pred ovim kabinetom dosljedni u svom blaghotnom držanju prema vladi.

Do sada se zna i vidi ovoliko; kako će pak biti do malo vremena, ne da se tačno ustanoviti, ali sva je prilika, da Bienerth ne će uspjeli u zadaći, koju je sebi postavio, t. j. da pomiri razne razrožne elemente i zajamči mirni parlamentarni red.

U ostalom bit ćete izvješćeni o daljnjem toku i razviku stvari i odošćaja.

Novi predsjednik car. vieća.

Posćo će dosapanji predsjednik komore biti imenovan ministrom trgovine, glasa se, da će predsjednikom komore biti izabran Dr. Pattai, pristaša kršćano-socijala stranke, kojoj pripada i Weiskirchner.

Dalmatinski zastupnici kod bivšeg ministra Becka.

„Neue Freie Presse“ donosi, da su dalmatinski zastupnici bili pozvani od bivšeg ministra Becka, da ga informiraju o teku akcije za podignuće Dalmacije, koju je on započeo. Na razgovor su pristupili prisutni zastupnici Biankini, Perić, Dr. Dulibić, Dr. Tresić i Vuković, koji su mu dali željene informacije. Pri tome, veći lista, da bi barun Beck bio pokudio zatvor parlamenta i izrazio se, da je bilo dosta odgoditi ga, dok se duhovi uzrujani utišaju. — Ova je vjest po tome drugčija od one, što je o stvari donioće druge novine.

Za pravednu stvar.

U zadnje doba više manje povisile su se plaće svim državnim poslućnicima, a samo iznimku je vlada napravila napram lućkim peljarima i onim te služe, kao užićaji (fogiste) strojeva lokalnih parobroda pomorske vlade.

Ova očita nepravica, koja je više puta izbila na javu putem štampe, ponukovala je skup lućkih peljara na Jadranu, da stanu u opravdanu obranu svog nesnogno i nesretnog stanja.

Oni su upravlili na ministra predsjednika peticiju podpuno obrazloženu, u kojoj dokazuju, da moraju vršiti tešku i opasnu službu, bilo danju, bilo po noć; po liepom vremenu, ili po najvećuzasnijoj oluji. Pozvani su, da u času najučelnije oluje priteku u pomoć stradajućim, kao i utopljenicima, a za posćići kakovu mirovinu, moraju služiti i do 70. godine svoga života.

Traže u peticiji sniženje službe od 40 na 30 godina, što im je bilo obćevano sa strane ministarstva trgovine još g. 1875.

Istu su molbu ponovili, tražeći nešto poviška u plati g. 1903. i 1907., te im je bilo obćevano, da će im se udovoljiti, a kad samo sva obćecjanja pomorske vlade i njezinih predsjednika, kao i ona pojedinih ministara sve do dausa nisu se uvažila, a oni jandnici medjutu gladuju.

U gore spomenutoj peticiji vele, da su se bili obratili prigodom kraljeva jubileja, da im bude uvaženo obećano, ali sve uzalud. Njihov glas ostao je glas vapajućeg u pustinji.

Jedino dobro, što im je iz toliko naprezanja i molba bilo učinjeno jest to, da je od 171 peljara, što se nalaze u službi pomorske vlade, njih 6 bilo promaknuto u rang podčimovnika, a 165 ostalo je višeći o klinu sa praznim trbuhom.

Ako uzmemo, da je lučkimi peljarima narinut na vrat zakon pomorskog nadzora i da je njihova dužnost priskočiti u pomoć svakom državnom poslužniku u slučaju potrebe, a to usljed odpisa ministarstva trgovine dana 27. II. 1867. br. 22514, kako se je to dogodilo g. 1902 u Trstu, kad su morali priskočiti u pomoć oružnicima protiv lupežima, lasno je razabrati, kako je njihov život izložen dvostrukoj pogibijeli. Pogibelj na moru danju i noću. Pogibelj na kraju u svako doba dana i onda, kad strogo nisu na to pozvani, ali ih gornja okružnica veže.

Ako dakle vlada hoće, želi i traži, da joj lučki peljari budu ono što nisu drugi poslužnici državi, a to vierne sluge u službi po danu i noći, u službi, kad nisu po svom zvanju pozvani, da priskakuju u pomoć drugim organima, pravo i pravica zahtjeva, da se njihovim zahtjevima udovolji bar u toliko, koliko je to udovoljevo drugim državnim poslužnicima, koji su manje odgovorni, koji manje trpe, a više od njih uživaju slobode i svakih drugih pogodnosti, a koji u svojoj mladosti nisu trpili, kao ovi jadnici.

Pa što traže ovi siromašni ljudi?
1. Da budu u svemu i po svemu izravnani u plaći ostalom državnom redarstvu;
2. Da im se snize godine službe od 40 na 30 godina.

Ovo su tako čedni zahtjevi, da čedniji biti ne mogu i mi ih podupiremo u stalnoj naudi, da će njihov pravedni glas i tužba biti uvažena.

Manje luksuznih parobroda, manje putovanja i mastnih nadnica u samoj jednoj godini, pak evo dosta novca, da se udovolji i ovim jadnicima, koji trpe i duševno i tjelesno.

Uvriedio je Antonija, valja da ide.

Pod ovim naslovom „Crvena Hrvatska“ piše: „Hrvatskoj Rieči“ izašla je jedna satira protiv Antoniju Stražišću. Otič pjevat pjesme Antoniju, hoće reći imati koragija, a taj čovjek, koji je pokazao toliko srčanosti bio je prof. Josip Barač. Antonije barem tako kaže. Bilo kako bilo, ovdje cijenimo da mu je dug put do Šibenika, pa je otišao u Barača pitat za dovoljštinu.

Što je u satiri, je li Antonije dao ili primio, to se nas ništa ne tiče. Mi samo bilježimo onaj događaj, jer se sada, i to ne samo s Antonije strane, diže zahtjev, da se prof. Barač premjesti. I mi smo više nego uvjereni, da će se to dogoditi.

Da je prof. Barač napao namjestnika on bi mogao sasvim mirno sjediti da katedri, i ne bi nikomu došlo ni na pamet, da ga zbog toga premjesti. Da je svojim ponašanjem prozovao buru među djaštvo, transeat. Da je izigrao nadzornika — ili upravitelja, transeat. Da je opsovao sve ono što ima ugleda u Dalmaciji, transeat. Da je napao svoje kolege, transeat. Da je odao uredovnu tajnu, primao mita, zlorabio uredovnu vlast, transeat, sve transeat. Ali što se usudio Antonija uzet u šprdnju, to je grieh, koji vapi osvetu pred licem — nezavisne štampe. Premjestaj, kakav premjestaj, to je malo, na vješala s njime. A kor Katona opetuje: Na vješala!

V. Korolenko:

Čudakinja.

Prevod F. T.

Tog časa bilo više osoba sakupljeno u redarstvenom uredu; i to bili prognanici: bilo djevojaka i učenika. Oni joj govoraahu znakovima, rukovahu se s njom i dadu joj novaca i velik ogrtač za putovanje. Oni nas pratilahu, a ona bila vesela, ali češće bi ju kašalj svu potresao; na nas ne bijaše svrnula pogleda, za nju mi ne obstojaše. Tako prispjemo u selo, gdje je ostavismo uz primicu za oblasti. Ona izusti neko brezime:

„Taj imi bita ovdje“, reče.

„Da, jeste.“ odgovore joj.

Dodje redarstveni povjerenik:

„Gdje mislite stanovati?“ upita je.

„Još ne znam; uzto ja ću poći Bezonovu.“ On zaklima glavom, ali ona pokupi svoje stvari i ostavi nas, a da nam ni zbogom ne reče.

— I tako je više ne vidjeste?

— Vidio? ah! da; ja sam je opet vidio; bolje da je više nigda ne bijah vidio. Ali je tako bilo sudjeno. Tek što se vratimo, opet nas poslati put istih strana. Ovog puta pratili smo jednog

Povero Barač! Ali dobro mu stoji. Što mu se bilo potreba priti u Antonija. Bješe uzet na nišan Katone. Bila bi mu domovina puno zahvalnija, jerbo su joj više dodijali.

Eto, hvala Bogu, nismo mi sami, koji „pajaca“ škakljemo, da još bolje zatanca kroz ove poklade.

Osvrt na vijećanje centralnog ribarskog povjerenstva u Trstu.

Uvod.

Na 15. i 16. prošlog mjeseca centralno ribarsko povjerenstvo vijećalo je u Trstu, da razpravi posve mršavi dnevi red.

Uzmemo li da je ribarstvo na Jadranu druga grana iz ruke našega blagostanja, mora da nas bol obuzme kad nakon godine dana od zadnje sjednice, dnevi red svaljiva se na same 2—3 točke.

Po samom dnevnom redu, kad bi imali suditi napredak našeg ribarstva, morali bi doći do zaključka da je isto, ili na vrhuncu svog savršenstva, ili da je osuđeno na propast te mu lieka ni pomoći više nema.

Da naše ribarstvo nije ne samo na vrhuncu svoga savršenstva, ali ni na putu da se tome dovine, najboljim nam je dokazom govore i predlozi g. referenta povjerenstva, što ih je izrekao i iznio na anekti u Splitu, ko i sijaset predloga koji su na istoj bili iznešeni.

Zašto dakle u Dalmaciji graditi se junakom, a u Trstu gdje je pravo mjesto, tajiti i hinjiti ono, što mu je komu na duši?

Ima dosta razloga, koje mi danas ne iznosimo, ali valjda i naše ustrpljenje jednom bude imalo svoje granice.

Sad na drugu. Lani smo izneli zaobu u našem listu radi toga, što se sjednice evo redomice drže u Trstu, dok je u praksi a i načelu bilo, da se drže izmjenično jedan put u Dalmaciji, drugi u Trstu.

Svakako, ovog puta valjda gospoda budu se izvukla sa diplomatskom doskočicom, da je ovo prva sjednica što se drži pod predsjedanjem g. Delesa novog upravitelja pomorske vlade i da nije mogao savzati sjednicu van Trsta prije nego li se je lično upoznao sa svim članovima povjerenstva.

Vidjeti ćemo, hoće li doskočice vriediti i za unapred. Ovoj sjednici prisustvovao je i novo imenovani predsjednik našeg pok. poljodjelskog Vijeća g. H. knez Barač.

Da istinu kažemo i ako ne smatramo g. Borella kompetentnim u ribarskim poslima kao ni mnoge ostale članove centralnog povjerenstva, to ipak moramo priznati, da se je s ovim dala čast g. Borellu, koju je uživao njegov predšastnik blagopokojni Vranković, kao predsjednik pokrajinskog poljodjelskog Vijeća.

Ovu čast, koja je data g. Borellu, mi smo uvjereni, da on ne će primiti samo kao čast, već kao nov teret, što ga prima, da radi na onoj njevi, koju je sam svojevrijelo, bez uredjega novgora ni prisilnih mjera uzeo da uređi, a to je posvemašnja organizacija našeg gospodarskog napredka na kopnu i moru.

Doduše ovo je težki teret, spojen sa mnogo i mnogo odgovornosti, ali se mi nadamo, da će g. Borelli znati dati svom radu takav pravac, koji će, porušiv sve ograde, dovesti ga do cilja.

Njemu će biti lakše postići svoj cilj, nego li je to moglo biti pok. Vrankoviću, koji je imao da se bori sa velikim i mnogim poteškoćama.

Danas je led probiven, ribarstvo je svaki dan na tapetu, te je pala sila onih, koji su mislili za sve, a najmanje za naše ribarstvo.

učenika, a bio jak momak; pjevuckaše vesele pjesmice, a ne odbijaše čašice vina. Bijaše prognan još dalje u unutarnost zemlje. Prolazili smo kroz ono malo selo, gdje ona bijaše ostala. Propitah se za nju, da saznam, što je od nje, gdje stanuje, kako se je uredila.

„Je li ovdje naša gospodjica?“ upitam.

„Jest, ona je vazda ovdje. Čudnog li stvara. Kako je došla, tako prošla k nekom prognaniku i nitko je više ne vidje; ona živi s njim.“

Neki dodali, da je bolesna; neki tvrdili, da je njegova milosnica. Znate, kako se govori: oni je ne poznavaahu. Ja sam pak znao, koji ih vez spaja; ja sam znao, kako oni zajedno žive. Sjećah se rieči, što je više puta ponovila za svog tužnog putovanja:

„Umrieti, umrieti u svojih.“

Bijah jako znatiželjan; pače ne, to ne bijaše znatiželjnost; čutio sam, da me nešto silovito vuče k njoj. Počih ću, pomislih, vidjet ću je. Dobri ljudi pokažu mi put: ona stanovaše na kraj sela, u jednoj kućici s jako niskim vratima. Zakucam, udjem. Soba bijaše svijetla i čista; u jednom kutu bila postelja sa zastorima, a uza nju mali sto za radnju. Druga postelja bila prisljona evo suprotnu stenu. U času, kad otvorih vrata,

Ako su ograde pale, zaslug je onih po-zrtvovnih rodoljuba, koji su znali svaku sakupiti i pred javno mnijenje izneti, ne radi svoje, već narodne koristi.

Sad ćemo se malo osvrnuti, poslie ovog uvoda, na rad sjednice ovog povjerenstva. (Nastavit će se).

Političke viesti.

Proti neustavnoj vladavini u Hrvatskoj i zu obće pravo glasa sve oporbne stranke u Banovini (izim Frankove) odlučile izdati i izdadoše već izjavu, u kojoj naglašuju, da će zajednički i složno nastaviti borbu za obće, jednako, izravno tajno pravo glasa i da je borba za politička i građanska prava pojedina i za ustavno pravo kraljevine Hrvatske uzko spojena s borbom proti vladavini baruna Raucha, koji predstavlja i provadja ideju protuustavnosti i bezzakonja. Stranke izjavljuju kako smatraju podpun sporazum svojom dužnošću i da uzmognu poduzeti složnu akciju proti neustavnom režimu svrhom, da ga sruše i da pobijaju svaku drugu vladavinu koja bi stajala na istom stanovištu i imala iste ciljeve. U Hrvatskoj mora da se uzpostavi ustavno vladanje. — Pravaška frakcija, što se kupi oko „Hrvatske Slobode“ nije u ovoj izjavi zastupana. Podpisale ju: za hrvatsku stranku prava: Orga Tuškan i Dr. Edo Lukinić, za hrv. puč. naprednu stranku: Dr. Ivan Lorković i Dr. Gjuro Šurmin, za socijalnu demokratsku stranku: Vitomir Korač i Vilim Bugšeg, za srbsku samostalnu stranku: Dr. Bogdan Medaković i Svetozar Pribičević, za autonomni klub u koaliciji: Miroslav grof Kulmer i Milan Rojc, za hrv. puč. seljačku stranku: Stjep Radčić i Lovreković, te Fran Supilo kao član hrv. srb. koalicije izvan stranaka. — Izjava je u onom. dielu, što je naperen proti Rauchovoj vladavini, z a p l i e n j e n a.

Akcija hrvatskih delegata. Opet se novine i hrvatske i magjarske raspisale u mogućnosti sporazuma izmedju magjarske i hrvatsko-srbske koalicije. Prije nekoliko dana već su bili i počeli pregovori, koje je kašnije koalicija demantirala. No naravno po tom dementiju nismo samo znali, da li su se pregovori razbili ili su bili na čas suspendirani. Sada se u Pešti od hrvatskih delegata nalaze Medaković, Mažuranić, Novosel, Supilo, Budisavljević, Ročić i Grahovec. Predsjednik deleg. Dr. Bogdan Medaković pozvao je i sve ostale članove delegacije brzojavnim putem da odmah dođu u Peštu. Ova žurba ipak ima, da nešto znači. Još nisu svi delegati stigli u Peštu, ali se njihov dolazak očekuje. Na 10. o. m. hrvatska delegacija imala je konferenciju. Čim se je ova konferencija bavila, još nije poznato; samo bi željeti bilo, da se naša delegacija ne daje opet jednom prevariti od Magjara i da si neda zavazeti ruke.

Konferencija dalmat. zastupnika s barunom Beckom. O konferenciji dneva 8. t. m. dalmatinskih zastupnika sa barunom Beckom javljaju novine, da ih je Beck pitao, bi li ga dalmatinski zastupnici bili pripralni podupirati, kada bi opet preuzeo ministarsko predsjedništvo. Beck bi im u tom slučaju pripravan ostvariti ideju o utemeljenju institucije ministarske stolice za južne Slavene. Što su mu odgovorili zastupnici, nije još ništa poznao, ali izgleda, da je većina južnih Slavena pripravna uz kompenzacije podupirati jedino parlamentarni kabinet. Dvie su se verzije proniele u tom pogledu: ili će dobiti posebnog ministra zemljaka ili će im se podijeliti jedno mjesto resortnog ministra.

ona sjedjaše na svojoj postelji, zagnuta šalom i šila je. Prognanik uza nju na sjedalici i čitaše joj. Ona radila i slušala. Na škriku vrata podigne oči. Kad me je ugledala, njezine se zjenice rašire; pogled joj postane taman, strašan. Nije se bila promienila, činila se samo, da je još bliedja. Nekom nervoznom kretnjom uhvati prognanikovu ruku, stisne je tako jako, da se je skoćio, te se okrene k njoj:

„Što vam je?“ reče joj, „umirite se.“

On me ne bijaše opazio u izbi, pa ne shvaćase ništa. Ali ona, pustiv ruku svoga druga, skoći da će se dignuti, govoreći mu:

„Zbogom! vidih li? Oni dolaze, da me odtrgnu od tebe. Ne, oni ne će pustiti, da umrem u miru.“

On se obazre, opazi me i skoći na me. Meni se uztrasio život, mišljah e će me ubiti. Ali, vidjeć moj strah, okrene se k njoj, uzme joj ruku i stane se smijati:

„Smiri se“, reče joj, pa će meni: „Što ćete vi ovdje?“

Bijah uznemiren zbog djevočinog straha. Rečem prognaniku, da sam došao, samo da je vidim i da doznam, što je od nje.

Misli se na ono trgovine, u kom se nalaze pomorske stvari. Do sada nije još bilo nikakva govora o kandidatima, ali izgleda, da će ovom pitanju makar bili složni svi južni Slaveni ipak ne će doći do stvarna uspjeha.

Kriza u austrijskome ministarstvu. Drži se, da će sadašnji ministri ostati na svome mjestu. Izuzima se jedino ministra željeznica Forstera i eventualno ministra financija baruna Jerkasch-Kocha. U parlamentarnim se krugovima uporno misli, kako kršćanski socijali žele, da budu zastupani u novome ministarstvu. Govori se, da se je čak predlagalo, neka bi se stvorio neke vrsti ured za kršćansko-socijalnog ministra bez listnice. Reprezentant kršćansko-socijalne stranke, koji bi imao da udje u ministarstvo, imao bi da bude dr. Weiskirchner. Pronose se sliedeće informacije o parlamentarnoj situaciji. Novi će kraljevski autograf ministru predsjedniku iztaknuti, kako se je izvršenje zadaće, što bijaše svojevremeno povjerenja barunu Bienenheru to jest, da sastavi ministarstvo parlamentarne koalicije, izjalovilo i kako on sada imade da sastavi činovničko ministarstvo. U autografu će dakle biti naglašeno, da kruna još uvijek imade povjerenja u baruna Bienenhera. Ali postaje sve problematičnijom i izvedba nove zadaće. Bienenher već nastoji, da u novome ministarstvu dade obilježje jedne koalicije, ali nailazi na najenergičniju oporbu sa strane Čeha, koji kušaju da odvrte od Bienenhera sve kandidate, koje bi on htjeo da povuče u novi kabinet. Novine uvjeravaju, kako ni najmanje ne odgovaraju istini glasine, prema kojima da su Česi skloni pregovaranjima. Oni su naprotiv tvrdili odlučili, da nastave borbu proti svakome ministarstvu, kome bude stajao na čelu barun Bienenher. Za ovoga se opet čini, da je nakanio razpustiti carevinsko vijeće ne bude li se ono moglo navesti da normalno rješava svoje poslove. Obzirom na obstrukciju od zadnje sjednice tvrdi se, da su kušćanski socijali htjeli udaljiti silom Čeha iz aule i da su se oni u tu svrhu bili obratili na socijaliste. Ali su ih ovi odbili uz primjedbu, da parlament nije krčma, u kojoj se može tući. (Vidi naše „parlamentarno izvješće“).

Barun Bienenher neprestano konterira sa političarima o sastavu definitivnog ministarstva. U parlamentarnim se krugovima sa sigurnošću pogravora, da će sadašnji predsjednik zastupničke kuće stupiti u kabinet kao ministar trgovine. Pronose se glasovi također, da će vitez Bilinski guverner austro-ugarske banke, stupiti u kabinet Bienenherov kao ministar financija.

Novi obranbeni zakon. U ministarstvu za zemaljsku obranu nastavit će se pregovori izmedju delegata zajedničkog ratnog ministarstva, austrijskog domobranskog ministarstva i ugarsko-hrvatskog ministarstva za zemaljsku obranu o novom obranbenom zakonu, što je izradjen već godine 1904.

Veilezdajnički proces i beogradska mladež. Beogradski višeskolci i trgovačka mladež sazvat će u skoro vrijeme protestnu skupštinu protiv veilezdajničkog procesa. Pošto će se skupština obdržavati pod vedrim nebom i to pred spomenikom kneza Mihaila, gdje je bilo izhodšće svih protu-austrijskih demonstracija, nije isključena mogućnost, da će opet i tom zgodom doći do demonstracija. To je s tim sigurnije i vjerojatnije, što se ratna stranka stala opet micati i danomice pokazuje svoje ratno razpoloženje.

Memorandum Srbije. Kako se doznaje iz dobro upućena vrela, Srbija je u svome memorandumu provela znatne reforme. 1. Sa-

Ona me onda prepozna. Što svedj razdrziva kao nekad, odmah uzplamt.

Bio sam došao po nekom pozivu srca, da je obveselim, da je poslužim, a ona me drži divljom zvier.

Kad on napokon uvidi, o čemu se radi, stane se smijati i pod glas joj govori. Ne shvatih dobro njihova razgovora, jer je vaš jezik nekako osobit. On joj govorio mirno, slatko i uvjerljivo, silujući se, da joj razjasni — ne znam što. Ona naprotiv bila se pomamila, da je ja kao uznemirjem. Prognanik joj reče:

„Ali pogledaj ga dakle! to je čovjek, što je došao da te vidi, to nije oružnik.“

Ali ona uporno ostane kod svoje:

„Zašto onda ostaje u službi?“ reče.

„Sveti Bože, pomislim, je li moguće, da u njezinim očima niasam i ja čovjek. Jesam li je ikad htio razužiti?“ Očutjeh nuku, ogorčenje.

„Prostitute“, rečem joj, „što sam vas uznemirio.“

„Uznemirio! uprav uznemirio.“
Teško mi bilo.
„Zbogom“, rečem im.

(Nastavit će se).

mostalnost Bosne i Hercegovine u izvanjskim i gospodarskim prilikama. 2. Za slučaj, da Austro-Ugarska ne pristane na ovaj zahtjev, imade dati neku teritorijalnu odštetu Srbiji, kojom će joj biti omogućen put na Jadransko more, a Crnoj Gori imade odstupiti Špič. U ministarskom veću zaključeno je, da se ovaj memorandum pošalje signatarnim vlastima, kad bude polučen sporazum Austro-Ugarske i Bugarske s Turskom.

Bugarsko ministarstvo pod obtužbom. U sjednici bugarskog sabora iznesen je prijedlog, podpisan od 87 zastupnika, da se bivše ministarstvo Petrov-Gudevina stavi pod obtužbu. Kažu, da je za prihvatanje ovog prijedloga osigurana većina i da sadanje ministarstvo Malinovu ne će praviti nikakvih zaprijetki prijedlogu.

Ruski predlog i odgovor Turske. Turski je poslanik predao ruskoj vladi odgovor na njezin predlog u pitanju rješavanja spora između Turske i Bugarske. U tom predlogu Porta iziće, da su svote, što bi ju imala platiti Bugarska i ratna odšteta, koju Turska još duguje Rusiji, jednake. Detalji još nisu poznati, ali se govori, da od svota iznosi 138 milijuna i da je račun obavio ministar unutarnjih poslova. U protupredlogu Turske nema govora o regulaciji granice između Turske i Bugarske. Naprotiv predlaže Turska potpunu likvidaciju dužne ratne odštete. Osim toga se govori, da je Turska u svom protupredlogu stavila zahtjev, da se Rusija posve odrede svoje ratne odštete na koristi Bugarske. U turskim političkim krugovima postoji vrlo slaba nada u uspjeh. Turskoj bi bilo mnogo prijatnije neposredno razrješavanje sa Bugarskom, pa joj već od početka nije bilo ugodno tuđe uplitanje. — Jedna se je uplivena turska ljenost izjavila, da bi na ovaj način Turska još više izgubila do sada. Poslanici Francuske i Englezke podupiru kod Porte najživlje ruski predlog u rješavanju tursko-bugarskog spora, pa se za to misli, da je posve vjerovjatan brzolaz, koji je stigao „Frankfurter Zeitung“ prema kojemu je Turska svoj protupredlog sasvim povukla.

Svršetak bojkota u Turskoj. Po vijestima iz pokrajinskih turskih luka većina trgovaca ne zna ni što bi ni kako bi, te su neobično nestrpljivi, što bojkot ne prestaje. Manjina trgovaca, koja ima skladišta robe, te s tim špekulira, izjavljnje se za bojkot. Mladoturski mjestni odbori i bojkotni sindakati, da očekuju naloge centralnog komiteta. Mjesta oblasti dobile su od Porte nalog, da nastoje raditi, neka bi bojkot prestao, nu da se pri tome ne lačaju nikakih nasilnih sredstava. Sveukupni rezultat konkurencije, da se bojkot izrazi može se smatrati malenim; među tim se nastojanju konkurencije nastavlja, da se položaj izrazi. U Sirmiru će se osnovati nova englezka trgovačka komora. U Ueskibu se svom se žestinom nastavlja bojkot.

Iz hrvatskih zemalja.

Protiv odcjepljenja Rieke od senjske biskupije. Gg. Ivan Urpani, V. Potočnjak, kanonici i trsatski župnik dr. Andrija Rački sazvali su svećenstvo Rieke i Bakra te Bakarskog kotara, kojima se pozivlje na sastanak u Sv. Kuzam. Svrha sastanka je: akcija protiv odcjepljenja Rieke od senjske biskupije.

Hrvati iz tudjine za domovinu. „Materinska Rieč“, koja izlazi u Rosario de Santa Fe u Argentini, javlja, da su tamošnji Hrvati u siečnju t. g. sabrali za progonjenu braću u Hrvatskoj 1392-30 schilinga, a za družbu sv. Cirila i Metoda 321-80 schilinga.

Pokrajinske vesti.

Talijanski konzul u Zadru. Generalni konzul kraljevine Italije u Zadru vitez Zanotti Bianco ostavio je Zadar, jer je dodieljen ministarstvu vanjskih poslova u Rimu.

„Hrvatsko pučko-radničko društvo“ u Zadru časti se ovime pozvati vaše p. n. gospodstvo sa obitelji na društvenu zabavu sa plesom, koja će biti sa predstavom „Seljaci u gradu“ u nedjelju dne 14. veljače o. g. u prostorijama „Hrv. Sokola“ blagohotno ustupljenim.

I opet se tuže na parobrode društva „Dalmatija“, a navlaši na parobrod „Vilu“, jer da je taj preko granica gnusan i da je život na njemu putnicima ugrožen, radi stanja parnih kotlova.

Na Namjestništvu nema dosta sila u pisarnici, a prenatrpano toliko spisa za rješanje. Za to i mnoge stvari dosta mjeseca tamo i leže neriješene i neprosliedjene. Željeti je da se upotribe više personala u tu svrhu.

Ministarstvo nastave imalo je dne 4. veljače sjednicu za reformu naučne osnove pučkih, realnih i gimnazijskih škola za Istru, južni Tiroi i Dalmaciju.

Iz grada i okolice.

Imenovanje. Naš sugradjanin gosp. Dr. Grigo Bogić, bolnički liječnik, imenovan je ovih dana od predsjedništva prizivnog sudišta u Zadru sudskim liječnikom za kotarski sud i okružno sudište u Šibeniku. Naše najsrdačnije radovanje!

Veliki ples „Hrvatskog Sokola“ počinlje večeras u 8 i po sati. Prije plesa po običaju sokolska četa predvodjena barjakom i upravom obilazi grad uz udaranje „Šibenske Glazbe“. Društvene su prostorije za ovu svečanu prigodu krasno uređene i nakičene.

Darovi za lutriju prigodom večerašnjeg velikog Sokolskog plesa ove se godinu vradno iziđu koliko brojem toliko finim, krasnim izborom. Ima ih od lijepe vrijednosti, a oni izradjeni odlukom se ljepotom i elegancijom. I po ovim darovima vidi se očito, kako ljubav za sokolsku ustanovu u Šibeniku sve više raste. Napose red je spomenuti divan dar poklonjen Sokolu od g. Zvonimira Rakamarića t. j. uljeni portret sokolskog starješine i obč. načelnika gosp. Dr. Iva Krstelja, koji je obćenito hvaljen radi izvrstne izvadbe, precizne sličnosti i bogatog okvira. Gosp. Rakamariću, koji je ovom krasnom radnjom još jednom dokazao liepu darovitost za slikarsko umjeće, od srca čestitamo.

Luigja ud. Marušić rođ. Delfin preminula je predprošle noći nakon kratke, ali teške, bolesti. Dobroj pokojnici bila laka zemlja, a rodbini naša dukoka sućut!

Hrana siromasima. Drugi obrok vladine pomoći u hrani (kukuruzu) siromasima u podružju ovog kotara počēt će se dieliti ovih dana, u njekim mjestima već sutra. Stižu nam prigovori, da ta hrana nije ni zadnji put dopala njeke prave siromaha, pa lako da se to i ovog puta desi. Bilo bi željeti, da se što tačnije ispitaju prilike raznih seljana, da se pogreška ne ponovi.

Radi oblija gradiva morali smo iz današnjeg broja izostaviti uz mnoge vijesti i važni članak „Kralj Edvard u Berlinu“. Zaleći će sve u narednom.

Dražba zakupnine obč. klanice za jednu godinu dana odbržat će se dne 19. t. mj. (u petak) u obč. uredu. Najniža ponuda po dražbenom oglasu iznosi K. 15.000.

Kinematograf. Još danas i sutra program od četvrtka sa prizorima razorene Messine. U ponedjeljak promjena.

† Frane Drezga, vodja Hrvatskog Sokola u Drišju, preminuo je ondje dne 11. t. mj. u 31. godini. Jučer mu je bio liep sprovod, kojemu je sudjelovao mjestni Sokol uz mnoštvo svijeta. Krešimirova Sokolska župa i „Radnička Zadruga“ bila je također na sprovodu zastupana. Pokojniku bila laka hrvatska zemlja, koju je vruće ljubio, a rodbini naše iskreno saučee!

Poziv na predplatu. Objelodanih vlastitom nakladom romancu „Majskim cv'jećem“ za sitno grlo (sopran ili tenor) uz pratnju glasovira. Šaljem pouzecom ili uz unapred dostavljen mi iznos od 1 Kr. — Antun Dobronić. Driš (Dalmacija).

Nagli i silovit pad. U utorak oko 7 i po sati izišli su iz „Hrvatske Čitaonice“ Ivan Brešan i Mate Juričev Barbin u Vodicama da će kući. Kad su mimošli crkvu i zvonik, te da će prekoraciiti pločnik, opazili se pred sobom ležeće čeljade, te zapalje žigicu i u njem razpoznaše sirotnju Filipin Matu Bogelja, 55 mu godina, a pred njim lokva krvi. Barbin odmah poleti po oružnika. Nadošao i liječnik, koji ja ustanovio, da je dotičnik već mrtav. Lješina ostala pod nadzorom redarstva do sriede. U sriedu izišlo je sudbeno povjerenstvo. Pri razudbi našlo se, da mu lubanja uslied naglog i silovitog pada razpuknula. Sud iztražuje, jer se kod pokojnika našao i jedan hraštovac težine oko 40 kigr., koga bi bio negdje prisvojio da izbijje koju krajcaru za preživiti.

Razne vesti.

Umro Coquelin mladji. Prije nekoliko dana umro je, kako je poznato, najslavntiji francuzki glumac Coquelin stariji. Na 8. o. mj. umro je nosilac istoga imena Coquelin mladji, predstavnik fine francuzke komike.

Tragična smrt pjesnika Catulle-Mendesa. Noću 8. o. mj. poginuo je uslied željezničke nezgode francuzki pjesnik Catulle-Mendesa. Lješina njegova nadjena je u tunelu kod Saint Germaina. Prilike, u kojima je pjesnik nastradao, još nisu poznate. Prema prvim mjestima tijelo je pjenikovo raztrgano u više komada, a glava je zdrobljena. Pjesnik je putovao sam u Saint Germain, gdje je stalno boravio. Catulle-Mendesa rodio se od židovskih roditelja 22. svibnja 1841. u Bordeauxu.

Propadanje zemlje u Americi. Učenjaci posebne komisije, koji upravo iztražuju koliko u Americi imade plodnoga zemljišta, pronašli su, da zemlja trpi svake godine ogromne štete

ne samo radi kukavnog obradivanja zemljišta, već i radi toga, što neuredjene rieke odlikađu najbolje zemljište u mnogim državama i nose ga sa sobom u more. Pred nekoliko mjeseci izjavio je jedan vještak, da kroz godinu biva na taj način uništeno barem jedan bilijun i pol tona zemljišta. Danas se više pristaje uz misao, da propada dva bilijuna tona zemljišta. Ako se uzme ciena od jednog dolara za jednu tonu zemljišta, onda vidimo silni gubitak za farmere i obće za čitavi narod. Milijun dolara vrijednosti drva ostavlja se godišnje, da trune u šumama, ako je upravitelj jedan: Daljnji milijuni vrijednosti izginiše u nedavnim šumskim požarima, a treći opet milijuni vrijednosti bezobzirno se uništaju u mlinozima i tvornicama. Takova razuzdanost znači gotovo posveitašnje opustošenje šuma u trideset godina. Ali osim toga, sto je još nevoljnije, to znači pusti kraj za što godina, ako se tome ne stane na put. U sadanje vrijeme najveće je odronjanje zemljišta od rieke Missouru u državi. Missouri iznosi godišnje osam tisuć jutara; a to može država znatno osjetiti. Razaranja šumasmatram najvećom i najopasnijom pogibelju, s kojom se zemlja imade boriti u sadašnjim vremenima.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavalatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Javna zahvala.

U ime svoje i ostale rodbine ganutim srcem zahvaljujem svim onima, koji ma bilo na koji način sudjelovale ogromnoj boli prigodom bolovanja, smrti i spirovoda moje obiljubljene supruge

Amalije Dalle Feste rođ. Martazza.

Na osobiti način u prvom redu zahvaljujem vulećenom Dru Filipu Colombanu radi njegove liječničke njege, pri kojoj se kao i uvijek iztakao vrlinom, vriednošću i samopriegorom i požrtvovnošću. Od srca zahvaljujem njegovim drugovima Dru Alfonso Bora, Drujmu Cace, Gustavu Braunu, Grigi Bogiću i Vjekoslavu Vranjancu radi njihove redovite i neprestane njege okole moje mile pokojnice. Zahvaljujem također mnogopostovanu Ocu fra Metodu Miriću, upravitelju samostana sv. Duminika, kao što i poštovanom Don Ivanu Bjažiću dušobrižniku ovdašnje zemaljske bolnice radi njihovog samopriegornog natjecanja pri dieljenju skrajnjih vjerskih utjeha, te i za njihovo sudjelovanje pri spirovodu. Zahvaljujem uglednoj občinskoj upravi, političkoj, sudskoj, c. kr. vojničkoj vlasti i svim ostalim mjestnim vlastima i udrugama. Zahvaljujem uglednim obiteljima Bilčić i Inchiostri, mojim rođacima i gospodji Mariji ud. Lapenna, koji su pokazali veliku ljubav prema mojoj nezaboravnoj supruzi, a meni pružili velike utjehe.

Još jednom svima hvala, a tebi moj dobri prijatelju Josipe Salvi i tvojoj plemenitoj gospodji Paulini i tebi Dre. Cace za vaša osobita djelovanja moje vječito priznanje.

Jvan Krstelj Dalle Feste.

Najveći izum. Samo K 5-10

stoji sada pronađena „Nikel-Remontoir“ žepna ura sa znakom „Sistem-Roskopf Patent“, koja ide 36 sati sa kazalom za časove. — Na minut, dobro iduća. — Jamčenje za tri godine. (Jedan elegantni lanac i 5 drugih ukrasnih stvari dobiva kupac sata badava).

Jedna fina, vrlo liepo izradjeni srebrna ura sa srebrnim lancem samo K 11-10.
U slučaju nezadovoljstva vraća se novac natrag. Naručbe šalju se pouzecom ili novac unapried.

M. J. Holzer's Wwe. Marie Holzer
tvorničko skladište ura, zlata, srebra, kao i glazbene instrumente.
Krakow, St. Getrudgasse 29, Hochparterre.
Bogato ilustrovani cijenici šalju se badava i franko.
Traže se putnici. 3—20

Za Družbu sv. Cirila i Metoda

Da se sapun u korist Družbe što lakše popularizira, a na molbu raznih hrvatskih obitelji, u promet su stavljeni i mali sandučići sadržavajući 27 komada sa sandučićem od 5 kilograma najfinije vrsti sapuna u cieniu od K 3-85 franko od poštarine.

Ovim načinom pruža se svakoj hrvatskoj obitelji prigoda da uzumogne bez svoje štete više puta u godini doprinašat obol hrvatskoj sirotniji u Istri. Na ovim pošiljkama Družba crpi tri po sto od razprodaje.
Naručbe se šalju tvrdki:

Ivan Lentić,
Milna (Dalmacija).

3—4

Imam u zalogi na prodaju navrnutih američanskih loza prve vrsti.

Plavina na Riparia×Rupestris br. 3309.
Plavina na Rupestris Monticola.
Trbljan na Rupestris Monticola.
Puljezanac (debit ili čarapar) na Rupestris Monticola.

Ciena za 1000 komada na podlogi Riparia×Rupestris br. 3309 je K 200 i na Rupestris Monticola K 180.

Krsto Pećenko,
Komen (Goriško).

Sokolski znakovi
dobivaju se u HRVATSKOJ BRIJAČNICI
Gustava Červara u Zadru.

Tko pošalje 2 krune u poštarskim markama ili doznačnicom dobit će franko po jedan komad od sedam raznih vrsti. 1—3

NIUSOL
pripravljen od BERGMANNA I DR. U TEČENU O.JE.
jest i ostaje kao i do sada najbolje od svih modernih sredstava za bojadisanje kose
i dobiva se za plavu, kestenjastu i crnu boju u cieniu od K 2-50 po flaši.
Prodaje se kod: 1—20
Vinka Vučića, Drogarija — Šibenik.

STECKENPFERD —
od Ilijanovca mlieka **SAPUN**
najblaži sapun za kožu kao i proti sunčanim pjegama.
Dobiva se svugdje. 1—40

Novi Brijački Salon
Glavna ulica - ШЖЕНЈК - Glavna ulica

Uredjen najmodernije — proviđen najhigijeničnijim, najsvaženijim spravama
Bogat izborom najfinijih parfima i inih kosmetika 3—16

Osoblje najudvornije — Posluga uredna
Čistoća uzorna
Preporuča se p. u. občinstvu.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA - PODRUŽNICA - ŠIBENIK.

BANKOVNI ODJEL

prima uložke na knjižice u kontu korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice, financira trgovačke poslove, obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednima, Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

DIONIČKA GLAVNICA K 1.000.000

Pričuvna zaklada K 100.000
Centralna Dubrovnik - - - - -
- - Podružnica u Splitu i Zadru.
Priskrbiljuje zajmove uz amortizaciju kotarima, občinama i javnim korporacijama.

MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razeretnice, založnice, srećke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod ždriebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira besplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

ZALAGAONICA

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, drago kamenje i t. d. uz najkulantnije uvjete.

6-52

Prima se

Jedan naučnik

Iz bolje kuće za knjigotiskarski obrt u „Hrvatskoj Tiskari“ u Šibeniku.

Po sebi funkcionirajući namještaji za podizanje vode iz dubokih vrela

gradi: najveća slavenska firma u monarhiji
1-30
Antun Kunz
c. k. dvorski dobavljač
Hrenice, (Morava),
Ojenciol bačeva i franko.

THIERYOVA STOLISTNA MAST

najsigurnije domaće sredstvo za otekline, rane, ozlede svake vrsti itd.

Dobiva se kod: ljekarne k anđelu čuvaru A. THIERYA. u Pregradi kod Roića. — 2 doze K 3-60.

Thieryov balsam za želudac
svugdje poznat — 12 flaša K 5.—

U zalih kod drogičera ljekarnika NIKOLE RATKOVIĆA i J. BUČANA ljekarnika u SPLITU. 1-10

CROATIA

OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.
UTEMELJENA GODINE 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica br. 2.
PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Sarajevo, Spluget i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom obćine slobodnog i kr. glavnoga grada Zagreba, te prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja

I. Na ljudski život:

1. a) osiguranja glavnicu za slučaj doživljaja i smrti;
- b) osiguranje miraza;
- c) osiguranja životnih renta.
2. Osiguranja mirovina, nemoćnina, udovnina i odgojnina sa i bez liećničke pregledbe.
3. Pućka osiguranja na male glavnice bez liećničke pregledbe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zadruga (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.).
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, siena i t. d.).

III. Osiguranja staklenih ploća protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odjelima iznosi: K 1.410.816.28
Od toga jamćevne zaklade: K 1.000.000.00
Godišnji prihod premije s pristojbama preko: K 820.000.00
Izplaćene odštete: K 2.619.582.36

Za Dalmaciju pobliže obavijesti daje: Glavno Povjereništvo i Nadzorništvo „Croatiae“ u Splugetu. Poslovnica u Splugetu, ulica Do Sud br. 356. - -

PUTNICI PRIMAJU SE UZ POVOLJNE UVJETE. 9-52

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Banca Commerciale Triestina

prima:

Uložke u krunam uz uložničke Listove:
sa odkazom od 5 dana uz 2 3/4 %
" " " 15 " " 3 %
" " " 30 " " 4 1/4 %

Uložke u zlatnim Napoleonicima ili u engl. funtim. (sterlinam) uz uložničke Listove:

sa odkazom od 15 dana uz 2 %
" " " 30 " " 2 1/2 %
" " " 3 mjes. " 3 %

NB. Za uložne listove sada u toku, nov kamatnik ulazi u kriepost 15.og Novembra i 10.og Decembra o. g.; izdaje blagajničke doznaćnice na donosioca sa skadencom od 1 mjeseca uz kamatnjak od 1 1/2 %.

Banko-Žiro i Tekući račun. Valuta od dana uložena, uz kamatnjak koji će se ustanoviti; obavlja inkasso mjestnih računa, mjenica glasićih na Trst, Beć, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domicile svojih korentista bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na štednju uz dobit od 3 1/2 %.

Otvara tekuće račune u raznim vrednotama. Inkassi: Obavlja utjerivanje mjenica na sva mjesta Inostranstva, odrezaka i izdriebanih vrednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korentistima doznaćnice na Beć, Aussig, Bielitz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Cernovicu, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Olomuc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograd (Salzburg), palit, Peplitz, Troppau, Warnsdorf, Bućko-Novomjesto i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje Kreditne listove na sva mjesta Monarhije i Inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg, itd. itd. uz umjereni kamatnjak.

Daje predušne na vrednostne papire, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamćevinu za carine skladišta Kontiranjia (Contirungs-Lager).

Preuzimlje u pohranu i upravljanje:

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garanciju proti kojoj mu drago pogibeļi provale i vatre i kojoj je posvećen osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju se u pohranu vrednostni papiri, zlato, srebro i dragocjenosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravljanje istih.

Osiguraje vrednote proti gubitim ždriebanja

9-52 Banca Commerciale Triestina.

THIERYOV BALSAM

jedini i pravi sa zelenom opaticom kao zaštitnom markom.
Najbolji liek ooooooo
ooo za nutarnje bolesti
svake vrsti

12 malih ili 6 dvostrukih ili 1 flaša za obitelj K 5—
Thieryova stolistna mast za rane
dvie doze K 3-60

Dobiva se kod: ljekarne k anđelu Čuvaru A. THIERYA u Pregradi kod Roića.

U zalih kod drogičera ljekarnika NIKOLE RATKOVIĆA i J. BUČANA ljekarnika u SPLITU. 1-10

JADRANSKA BANKA U TRSTU

Bankovne prostorije u ulici Cassa di risparmio, Br. 5.
..... Vlastita zgrada.

Obavlja sve bankovne i mjenične poslove eskomptuje mjenice, daje predušmove na vrednostne papire, kao i na robu ležuću u javnim skladištima.

Kupuje i prodaje vrednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni novac, te

banknote i unovčuje kupovne i izdriebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje doznake na sva glavniža tržišta monarhije i inozemstva, te otvara vjeresije uz izprave (dokumnte) ukrcavanja.

Prima novac na štedioničke knjižice u tekući i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i najsavjestnije uz vrlo umjerene uvjete.

Posreduje i konvertira hipoteke kod prvih hipotekarni zavoda uz najniže uvjete. 9-52